Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2206

Vragen van de leden **Berndsen-Jansen** en **Sjoerdsma** (beiden D66) aan de Ministers van Veiligheid en Justitie en van Buitenlandse Zaken over *Nederlandse jihadisten die bij de Turks-Syrische grens worden opgepakt door de Turkse autoriteiten* (ingezonden 9 april 2015).

Antwoord van Minister **Van der Steur** (Veiligheid en Justitie), mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 6 mei 2015).

Vraag 1
Hoeveel Nederlanders zijn tot op heden aangehouden door de Turkse autoriteiten bij het inreizen naar dan wel uitreizen van Syrië en wanneer is dat precies gebeurd?[1]

Antwoord 1
Dit is niet met zekerheid te zeggen, daar ervan uit mag worden gegaan dat niet alle Nederlanders met Nederlandse identiteitspapieren reizen. Vermoedelijk reizen diverse Nederlandse jihadgangers op andere paspoorten. Ook is het mogelijk dat zij Nederlandse paspoorten weggooien, doorgeven of verkopen als ze eenmaal in Turkije zijn. De Nederlandse ambassade in Ankara is sinds begin 2015 door de Turkse autoriteiten geïnformeerd over ongeveer 10 personen met de Nederlandse nationaliteit die niet toegelaten werden tot Turkije c.q. verwijderd werden uit Turkije in verband met het vermoeden dat betrokkenen zich wilden aansluiten of zouden hebben aangesloten bij de strijd in Syrië. In 2014 betrof het – over het gehele jaar – een soortgelijk aantal.

Vraag 2
Wat gebeurt er met de Nederlanders en EU-burgers die door Turkije als jihadist dan wel Syriëganger worden opgepakt?

Antwoord 2
Turkije is op internationaal vlak actief om aspirant-jihadstrijders tegen te houden en om uitreis te voorkomen. Bestrijding van terrorisme is voor Turkije een prioriteit. Bij personen die zijn aangehouden bij het in- of uitreizen, heeft Turkije tot op heden gehandeld als soeverein land op basis van zijn vreemde-

[1] http://www.nu.nl/algemeen/4025731/nederlandse-jihadiste-opgepakt-in-turkije.html?utm_source=twitter&utm_medium=socialmedia&utm_campaign=nunl_twitter

ah-tk-20142015-2206
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2015

lingenwetgeving. Het weigert mensen de toegang tot hun land of verklaart ze na illegale grensoverschrijdingen tot ongewenst vreemdeling. Nederlandse jihadgangers worden na afwikkeling van de strafrechtelijke of de vreemdelingrechtelijke procedure dan ook verwijderd uit Turkije, en de Nederlandse autoriteiten worden hiervan op de hoogte gesteld.

Vraag 3
Welke afspraken hebben Nederland en de EU met Turkije over de afhandeling van gearresteerde Nederlandse, dan wel EU jihadisten en of Syriëgangers?

Antwoord 3
Er zijn hierover bilateraal en in EU-verband geen afspraken gemaakt met Turkije.

Vraag 4, 5
Heeft u tot op heden uitleveringsverzoeken ingediend bij Turkije ten aanzien van Nederlandse jihadisten die op doorreis naar of afkomstig uit Syrië zijn gearresteerd? Zo ja, ten aanzien van hoeveel personen en wanneer precies? Bent u voornemens om uitleveringsverzoeken in te dienen bij de Turkse autoriteiten ten aanzien van Nederlanders die daar zijn aangehouden vanwege inreizen naar of uitreizen van Syrië? Zo ja, voor hoeveel gevallen en wanneer?
Zo nee, waarom niet, welk vervolg staat hen in dat geval in Turkije te wachten en op welke manier houdt Nederland vinger aan de pols?

Antwoord 4, 5
Bij voorkomende gevallen zou Nederland kunnen overwegen uitleveringsverzoeken in te dienen. Tot op heden is dat echter niet aan de orde geweest. Er zijn frequente contacten tussen de Nederlandse politieliaison in Ankara en het OM over Syrië-gangers, en over de samenwerking tussen Nederland en Turkije. Op de vraag of het voornemen bestaat uitleveringsverzoeken in te dienen, kan met het oog op belangen van opsporing en vervolging geen antwoord gegeven worden.

Vraag 6
Zijn de vijf Nederlanders die onlangs in Turkije zijn gearresteerd omdat zij op zaterdag 28 maart de grens met Syrië hebben willen oversteken, jihadisten? Zo ja, heeft Nederland contact met Turkije over uitlevering van de vijf Nederlanders?

Antwoord 6
Over individuele zaken worden geen uitspraken gedaan in het openbaar.

Vraag 7
Indien Nederlandse jihadisten die niet in Syrië sneuvelen, in Turkije worden opgepakt en vervolgens worden vrijgelaten, welke maatregelen neemt Nederland dan zodat zij niet ongecontroleerd terug kunnen komen in de EU en in Nederland, om hen alsnog in Nederland te vervolgen, dan wel om hun poging om alsnog via andere routes uit te reizen naar Syrië te verhinderen?

Antwoord 7
Voor alle onderkende uitreizigers die zich aangesloten hebben bij een terroristische strijdgroepering, wordt indien mogelijk een strafdossier opgebouwd. In de situatie dat iemand terugkeert naar Nederland wordt beoordeeld of strafrechtelijk handelen in de rede ligt. Tevens bestaan er bestuurlijke instrumenten voor de aanpak, zoals het stopzetten van toeslagen en uitkeringen, het nemen van paspoortmaatregelen en het kunnen bevriezen van financiële tegoeden.
Om mogelijke jihadistische reisbewegingen te verstoren of beperken treft de Nederlandse overheid een aantal maatregelen. Zo kan bijvoorbeeld het paspoort van een onderkende uitreiziger worden gesignaleerd ter vervallenverklaring. Ter voorkoming van illegale uitreis wordt bovendien de persoon en/of reisdocumenten gesignaleerd in het nationale opsporingssysteem en het Schengeninformatiesysteem. Deze informatiesystemen mogen worden nageslagen bij zowel grenscontroles, door de KMar, alsmede bij controles door de politie in het land. Dit alles gebeurt met inachtneming van de

dwingende wet- en regelgeving en nationale en internationale rechtsorde. Verder is er een wetsvoorstel in procedure die de mogelijkheid om uit te reizen naar een strijdgebied beperkt door het opleggen van een uitreisverbod, waarmee het uitreizen naar jihadistische strijdgebieden wordt bemoeilijkt. Om de mogelijkheden van detectie van personen aan wie een uitreisverbod is opgelegd, aan de Schengenbuitengrenzen, verder te vergroten, is tevens een wijziging van de Paspoortwet in voorbereiding met als doel paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten van personen aan wie een uitreisverbod is opgelegd, van rechtswege te laten vervallen en het mogelijk te maken een alternatieve identiteitskaart te verstrekken.